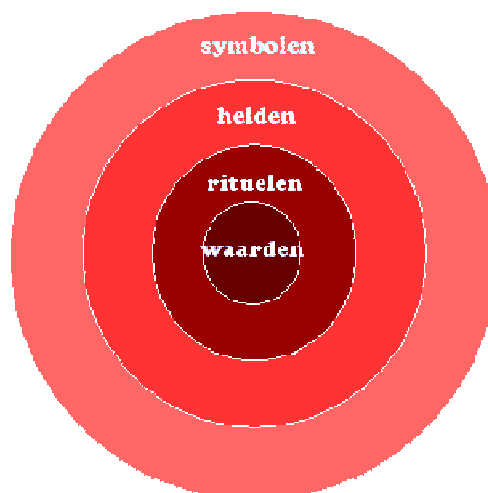

Tolerantie:
gedoogbeleid (bijv. drugs)

Emmeline Besamusca
Universiteit Utrecht / Universität Wien

Cultuurmodel Hofstede

Frau Antje

Frau Antje

- Erich Wiedemann
(Der Spiegel, 1994)
- „über Identitätskrise
und Ende der Toleranz
in den Niederlanden“
- cartoon van
Sebastian Krüger

Sky Europe adverteert Amsterdam...

... en Transavia adverteert Amsterdam

Transavia stunt met hasj

Van onze verslaggevers

AMSTERDAM, dinsdag

Een campagne van Transavia in Spanje waarbij Amsterdam wordt gepromoot als stad waar je makkelijk softdrugs kunt krijgen, zorgt alom voor irritatie en verbazing.

Het CDA in de Tweede Kamer vindt de billboards van Transavia, die op tientallen bussen in Barcelona te zien zijn, „onbehoorlijk”, maar meent dat de gemeente Amsterdam ook iets valt te verwijten. „Transavia moet geen mensen naar Nederland lokken om hier cannabis te gaan gebruiken. Maar Amsterdam moet niet klagen dat ze dit imago heeft met zoveel coffeshops”, aldus CDA-Kamerlid Sybrand van Haersma Buma.

Ook binnen de KLM, moedermaatschappij van Transavia, en het Amsterdamse stadsbestuur zijn de posters met een afbeelding van een wietblad verkeerd gevallen.

Formeel staat de KLM-directie op het standpunt dat Transavia een zelfstandige dochteronderneming is.

Zie verder pag. 6 kol. 2

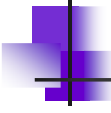
• Ophel over het onderste plaatje.

Toeristen wordt de weg gewezen: in Terneuzen...

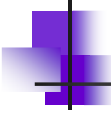
... en in Amsterdam

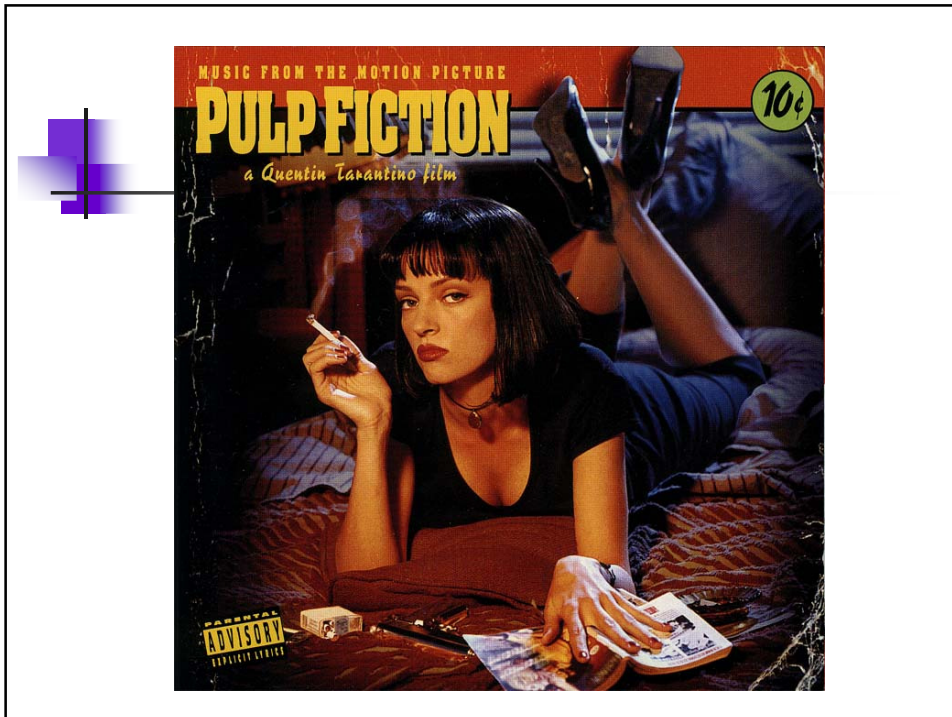
Beelden → waarden?

"I heard about the tolerance, which was considered to be a main feature of Dutch society and it always intrigued me how children can be educated in school to separate moral and immoral things from each other if there aren't any prohibitions in the country. How can people live in a society when every member of this society can do whatever he wants to do and there are no lines that cannot be overstepped?" (Ruta, Lithuania)

Een Nederlandse kijk op tolerantie

- 1. de wet
- 2. het beleid
- 3. de praktijk
- 4. een evaluatie

uit Pulp Fiction (John Travolta / *Samuel Jackson*):

- *Tell me again about the hasj-bars...*
- ... what do you want to know?
- *Hasj is legal there, right?*
- Yeh, its **legal**... but you can't just walk into a restaurant, roll a joint and start puffing away. They want you to smoke at home or in certain designated places...
- ... *known as hasj-bars...*
- Yes. It breaks down like this: it's **legal** to buy it, it's **legal** to own it, and if you're the proprietor of a hasj-bar, it's **legal** to sell it. It's **legal** to carry it. [...]
- *Oh man, I'm going. [...]*

1. De wet

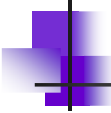
- Schade beperken
 - *voor gebruikers*
 - *voor de (directe) omgeving*
- Morele veroordeling

1. De wet

- “Are drugs **legal** in the NL? **No**. Contrary to what is commonly believed abroad, all drugs are forbidden in the NL. [...] It is an offence to produce, possess, sell, import or export either hard drugs or cannabis.”

Q&A Drugs; on: www.minbuza.nl

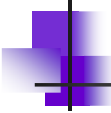
theorie (wet) ↔ praktijk (beleid)

- “For decades, the law **in the books symbolically reflected moral condemnation, while the practice was permissive.** This is pragmatism at its best.” (Bruinsma 2010: 244)
- “[...] law in action in the Netherlands can be characterized as **pragmatic.** A basic tenet is that rules should only be applied if they serve a goal, and **not for their own sake.**” (Bruinsma 2010: 243)

2. Het beleid

- Verboden vruchten worden gegeten
- Beleid als een manier om met die realiteit om te gaan
- Meer “bottom-up” dan alleen “top-down” strategie
- Schade beperken: dus risico-analyse
 - a. soft ↔ hard drugs*
 - b. user ↔ provider*

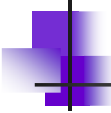
2. Het beleid : prioriteiten

	<i>gebruik</i>	<i>handel</i>
<i>soft drugs</i>	4	2
<i>hard drugs</i>	3	1

2. Het beleid : opportuniteitsbeginsel

- Het openbaar ministerie kan, in het algemeen belang, besluiten af te zien van vervolging.
- 'crime without a victim' (vgl. Bruinsma 2010)

3. De praktijk

AHOJ-G richtlijnen voor coffeeshops :

- geen affichering
- geen hard drugs
- geen overlast
- geen verkoop beneden de 18
- geen grote hoeveelheden (5 gram per klant)
- mogelijk aanvullende criteria

Aantal coffeeshops in Nederland

	<i>1997</i>	<i>2007</i>
■ totaal	1179	702
■ in Amsterdam	340	229
■ in Rotterdam	180	62
■ in Den Haag	87	40
■ in Utrecht	21	14

N.B. 76% van alle gemeenten hebben geen coffeeshops.

Mobile Hennep Service Utrecht

Wij bezorgen uw bestelling binnen 30 minuten, onze bezorgdienst is u van dienst vanaf 17:00 uur tot middernacht 7 dagen per week. U kunt ons mobiel bereiken op **06 - 38066821**

Wiet € 5,- per gr
Hasj € 7,- per gr
Blow € 3,- per stuk

Dinsdag Actie

€ 30,- wiet halen € 25,- betalen
€ 25,- wiet + 2 blowtjes
€ 6,- 3 voorgedraaide blowtjes

Weekend Actie

4 gr hasj € 17,50
3 voorgedraaide € 6,-
€ 15,- wiet + 1 blow gratis

Minimale afnamen per bestelling € 15,-
Bij iedere 11* afnamen is het 2 halen 1 betalen met een maximum van € 30,- dus €60,- halen en maar € 30,- betalen.

Debat (1) : overlast

Debat (2) : drugstoerisme

sluiten van coffeeshops (bv. *Checkpoint*, Terneuzen)

Debat (2) : drugstoerisme

- Lidmaatschap?
- Pasjes?

Lidmaatschap voor coffeeshop

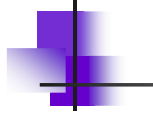
In het nauw gebrachte minister Donner wil Duitsers tegemoetkomen

Van onze correspondent
BERLIJN - Wie softdrugs wil kopen, zou lid moeten worden van een coffeeshop. Alleen mensen uit de eigen regio zouden zo'n lidmaatschap mogen krijgen. Op die manier kan het drugstoerisme worden bestreden.

Minister Donner van justitie opende dit gisteren in Berlijn, waar hij de Duitse minister van justitie Schily ontmoette. „Coffeeshops moeten een Nederlandse kwestie zijn, niet van de buurlanden”, redeemeerde Donner. Daarom zijn in het grensgebied, in steden als Venlo, waar veel Duitsers soft-

het bestaan van deze coffeeshops. Ik richt het verzoek aan de Nederlandse regering dit nog eens te heroverwegen en de vergunningen voor die coffeeshops in te trekken.”
Donner (CDA), wiens partij alle coffeeshops wil sluiten, moest in Berlijn toch het Nederlandse beleid verdedigen. „Coffeeshops hebben geen vergunning, ze worden alleen gedoogd.” In vrijwel alle landen wordt gering bezit van softdrugs niet meer bestraft, en het verbruik van softdrugs is in Nederland zelfs iets lager dan in Duitsland, betoogde Donner. Het enige verschil is dat de handel in Nederland is 'gekanali-

besamde Schily. „In andere Europese landen bestaat ook handel in zogenaamde softdrugs, maar daar gebeurt het niet zo in het blikveld.”
Wat de cocaïnehandel betreft, is Duitsland iets tevredener met de Nederlandse inspanningen. Zo herhaalde Donner in Berlijn zijn dreigement om luchtverbindingen te verbieden die veel drugskoeriers naar Nederland brengen, bijvoorbeeld vanuit de Nederlandse Antillen.
Een tevreden Schily: „De Nederlandse regering zal luchtvaartmaatschappijen dwingen hun verantwoordelijkheid te nemen, en niet terugdeinzen voor vlieg-

COFFEESHOPS. Als Limburgse coffeeshops de toegang gaan beperken tot pasjeshouders, zal dat niet leiden tot een afname van het drugs-toerisme. De handel zal zich verplaatsen naar de illegaliteit. Dat blijkt uit een onderzoek van de Universiteit van Tilburg naar het plan van Limburgse gemeenten om de toegang tot coffeeshops te beperken tot pasjeshouders. Het onderzoek van bestuurskundige Gabriël van den Brink en socioloog Nicole Maalsté van de Tilburgse School voor Politiek en Bestuur is wel positief over voornemens om te komen tot een spreiding van coffeeshops.

Debat (3) : thuisteelt

De politie heeft bij een grootscheepse actie in de Kasteelbuurt in Hoensbroek (gemeente Heerlen) negentien hennepkwekerijen ontmanteld. Achttien mensen zijn gearresteerd. De politie kwam de kwekerijen op het spoor nadat energiebedrijf Enexis had vastgesteld dat de buurt zo veel stroom verbruikte dat er nieuwe leidingen nodig zouden zijn om in de behoefte te voorzien. (Foto Loraine Bodewes)

INTERVIEW VICTOR EVERHARDT, WETHOUDER VOLKSGEZONDHEID

Utrecht wil legale 'cannabisclub'

Utrecht gaat van start met een experiment: een 'cannabisclub' met leden die hun eigen wiet telen. Volgens wethouder Victor Everhardt (42) van volksgezondheid is dit mogelijk binnen de bestaande wetgeving.

UTRECHT In de Utrechtse cannabisclub gaan rond de 125 recreatieve softdruggebruikers met steun van de gemeente wiet voor eigen gebruik telen, als alternatief voor de schimmig aangevoerde wiet van kofieshops. Utrecht begint daarnaast met het experimenteel aanbieden van medicinale wiet aan schizofrene patiënten die hun ziekteverschijnselen verergeren met overmatig cannabisgebruik. Bedoeling is volgens D66-wethouder Everhardt dat het softdruggebruik met de behandeling wordt afgebouwd.

Waarom wilt u zo'n cannabisclub beginnen?

Wietplanten in het Hemp-museum.

Foto Joost van den Broek / de Volkskrant

Gaat de gemeente de leden helpen bij het aanleggen van wietplantages en de lampen bekostigen?

'De gebruikers moeten zelf de teelt organiseren. Er zitten er vast een paar bij die het een beetje kunnen. De lampen gaan we natuurlijk niet betalen. Het komende jaar gaan we proberen het project praktisch vorm te geven.

Het gaat ons erom de discussie over softdrugs terug te brengen tot de volksgezondheid, nu gaat het vooral over overlast en criminaliteit.'

Daarnaast wilt u juist het gebruik door schizofrene patiënten terugbrengen.

'Gebleken is dat tachtig patiënten die voor schizofrenie in behandeling zijn in Utrecht, vaak naar de kofieshop gaan, terwijl het hun klachten verergerd en de behandeling bemoeilijkt. Wij kiezen daarom voor een gecontroleerde verstreking van cannabis door het Bureau Medicinale Cannabis. Daarmee kan het gebruik worden gedoseerd en worden afgebouwd, vergelijkbaar met het project van heroïneverstreking onder medisch toezicht.'

Soft drugs legaliseren?

Steden: Legaliseer softdrugs

Burgemeesters willen wel strenge controle op kwaliteit en veiligheid

door Marlies Hamaker en Maaike Homan

Softdrugs moeten gelegaliseerd worden, vindt een meerderheid van de burgemeesters van de dertig grootste gemeenten.

De burgemeesters scharen zich achter minister Pechtold (D66, bestuurlijke vernieuwing), die zich begin deze week uitsprak voor legalisering van softdrugs in Europa. Minister Donner (CDA, justitie) is juist voor een hardere aanpak van illegale

wiehandel. De Tweede Kamer debatteert vandaag over de verschillende standpunten van de twee ministers.

'Door het te legaliseren in Europa, blijf je niet zo zitten met die achterdeur van het kweken. Er moet iets gebeuren. Anders worden wij gek hier', zegt Jan Mans, waarnemend burgemeester van Venlo en oud-burgemeester van Enschede.

Hij behoort tot de twee derde van de burgemeesters van de dertig grootste gemeenten die voor legalisering van softdrugs is, zo blijkt uit een telefonische rondgang. Slechts vier burgemeesters staan achter de

hardere aanpak van minister Donner. Zes burgemeesters waren gisteren niet bereikbaar of hadden geen mening.

De verkoop van hasj en wiet wordt al jaren gedoogd in Nederland, maar het kweken is strafbaar. Vooral dat laatste levert problemen op, stellen de burgemeesters.

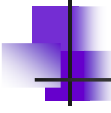
Brandgevaar, spanningen tussen bewoners en het illegaal afappen van stroom, somt burgemeester Annie Brouwer van Utrecht op. 'Mensen durven ook geen aangifte te doen van burens die kweken. Ze zijn bang voor de reacties, want wietteelt verdient aardig', weet zij.

De Utrechtse burgemeester ziet softdrugs het liefst 'helemaal bovengronds gaan'. 'Maar om te beginnen is gereguleerde teelt het onderzoeken waard. Gewoon bedrijven een vergunning geven om te kweken en dan streng controleren op kwaliteit en veiligheid.'

Volgens burgemeester Mans is het tijd dat de grens eens wordt doorbroken. 'Waarom geen pilot met gelegaliseerde softdrugs in de grensstreek?', zegt hij.

'Met de resultaten kunnen wij Europa ongetwijfeld laten zien dat legaliseren wel kan.'

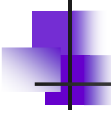
MEER OP VANDAAG 2/3

3. De praktijk : gebruik van hard drugs

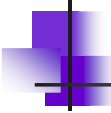
Individuele benadering:

- Schone naalden
- Methadon
- testen van XTC pillen
- gebruikersruimte

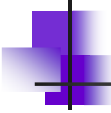
3. De praktijk

	<i>gebruik</i>	<i>handel</i>
<i>soft drugs</i>	Opportuniteits- beginsel	AHOJ-G richtlijnen
<i>hard drugs</i>	Individuele benadering	Sterke vervolging

4. Een evaluatie

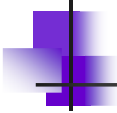
- "Is dit beleid succesvol?"
- afhankelijk van doelstelling
- gebruik?
- overlast?

*overlijden als
gevolg van drugs
gebruik*

*(per miljoen
inwoners
tussen 15-64)*

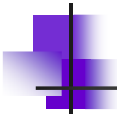
<i>land</i>	<i>jaar</i>	<i>aantal</i>
Noorwegen	2005	54
Denemarken	2005	58
Ierland	2004	41
Finland	2006	39
Oostenrijk	2006	35
Portugal	2006	30
Duitsland	2006	24
Griekenland	2006	23
Zweden	2004	23
Spanje	2005	22
Italië	2006	13
Nederland	2006	10
Frankrijk	2005	7

problematisch gebruik van hard drugs

(schattingen per 1000 inwoners tussen 15-64)

<i>land</i>	<i>jaar</i>	<i>schatting</i>
UK	2006/07	9,9
Italië	2007	8,6
Spanje	2002	8,5
Denemarken	2005	7,5
Frankrijk	2006	6,8
Portugal	2005	5,9
Ierland	2001	5,7
Finland	2005	4,8
Zweden	2003	4,5
Oostenrijk	2007	4,1
Duitsland	2006	3,3
Griekenland	2007	2,7
Nederland	2008	1,6

Gebruik van cannabis

see: www.trimbos.nl

<i>land</i>	<i>ooit</i>	<i>recent</i>	<i>actueel</i>	<i>jaar</i>	<i>leeftijd</i>
Canada	49%	15%	-	2004	15+
USA	41%	10%	6%	2008	12+
Denemarken	37%	5%	3%	2005	16/64
Australië	34%	9%	5%	2007	14+
Frankrijk	31%	9%	5%	2005	15/64
UK	30%	8%	5%	2006/7	16/59
Spanje	29%	11%	9%	2005/6	15/64
Italië	29%	11%	6%	2005	15/64
Duitsland	23%	5%	2%	2006	18/64
Nederland	23%	5%	3%	2005	15/64
Ierland	22%	6%	3%	2006/7	15/64
Oostenrijk	20%	8%	4%	2004	15/64
Noorwegen	16%	5%	2%	2004	15/64
Finland	14%	4%	2%	2006	15/64
België	13%	5%	3%	2004	15/64
Portugal	12%	4%	2%	2007	15/64
Zweden	12%	2%	1%	2006	15/64
Griekenland	9%	2%	1%	2004	15/64

Relatie beleid ~ aantallen gebruikers?

- "Prohibitionists forecast that decriminalization will lead to an increase in consumption of cannabis, while their opponents hypothesize that cannabis use will decline after decriminalization." (Korf 2002: 851)
- "This leads to the conclusion that regulating the cannabis market through law enforcement has only a marginal, if any, effect on the level of cannabis consumption." (Korf 2002: 851)

Relatie beleid ~ aantallen gebruikers?

- "Figures of this nature have led in recent years to the conclusion that numbers of drug users in a country **have nothing to do** with policies employed. Neither strict nor liberal drug policies influence the extent of drug use in a country. [...]
- Policy, however, does influence **the consequences** of drug use." (Schoof 2005)

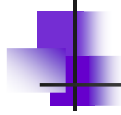
Slot

- Van de buitenkant lijkt tolerantie zoiets als progressief, liberaal, open-minded
- Van Nederlandse kant eerder pragmatisch, nuchter tolerantie en *gedogen* ≠ acceptatie

"Usable Dutchness"

"Although some of the utopian and dystopian images may be based on travel experiences, international exchanges, journalistic inquiries or even scholarly research, they derive their appeal and significance from forces and needs originating beyond Dutch borders. **Essentially, foreigners embrace or reject aspects of Dutch society to define or reinforce their own national identity.** Opposition to other cultures and societies is an indispensable ingredient in each national identity." (Verheul 2010: 276)

Literatuur

- Freek Bruinsma. "Law in Action". In: Emmeline Besamusca & Jaap Verheul (eds.), *Discovering the Dutch. On Culture and Society of the Netherlands*. Amsterdam, 2010.
- Jaap Verheul. "In Foreign Eyes". In: Emmeline Besamusca & Jaap Verheul (eds.), *Discovering the Dutch. On Culture and Society of the Netherlands*. Amsterdam, 2010.
- www.trimbos.nl
- www.minbuza.nl